

Inventarizácia netopierov v kostoloch na Kysuciach

Ján KORŇAN 1, Ján OBUCH2

1 - *CHKO Kysuce. Kysucká cesta 9, 022 01 Čadca*

2 - *Botanická záhrada UK. 038 15 Blatnica*

Úvod

V dňoch 24.8. až 29.8.1995 sme uskutočnili prehliadku povalových priestorov všetkých kostolov na Kysuciach (okres Čadca) s cieľom inventarizácie letného výskytu netopierov. Výsledky sčítania netopierov sú uvedené v tabuľke 1. Pri prehliadke sme si všímali tiež múmie mŕtvych netopierov (v Poznámkach označené +), hniezda vtákov (najmä *Apus apus - Aa*), trus kún (*Martes foina - Mf*) a vývržky sov (*vs*). Snažili sme sa evidovať nepriaznivé faktory, ovplyvňujúce výskyt netopierov a podľa možnosti ich odstraňovať.

Výsledky

Spolu sme navštívili 32 kostolov a kaplniek. V niektorých nových moderných kostoloch prehliadka nemala zmysel, do niektorých kostolov a kaplniek po rekonštrukcii nám nebol umožnený vstup. V 12 sakrálnych objektoch sa netopiere pravdepodobne nevyskytujú, menšie počty netopierov (1-10 ks) sme zaznamenali v 15 objektoch a početnejšie kolónie (> 10 ks) v 5 kostoloch.

V povalových priestoroch kostolov a kaplniek na Kysuciach sme zistili koncom augusta v roku 1995 len dva druhy netopierov: netopiera obyčajného (*Myotis myotis*) a ucháča svetlého (*Plecotus auritus*). V nižších polohách (od Čadce nižšie) sme zaznamenali len výskyt netopiera obyčajného, v údolí Kysuce nad Čadcou a v údolí Bystrice sa vyskytujú oba druhy, samotný ucháč svetlý žije v niektorých kostoloch a kaplnkách vo vyššie položených obciach (> 500 m n.m.).

Diskusia

Predkladané výsledky sú prvým uceleným prehľadom o výskyte netopierov v kostoloch na Kysuciach. Zistili sme pomerne nepriaznivý stav, t.j. malý počet druhov a malú početnosť populácií. Aj keď údaje z minulosti chýbajú, predpokladáme nepriaznivý vývoj najmä v posledných rokoch, kedy sa zintenzívnila starostlivosť veriacich o poriadok a čistotu na povaloch sakrálnych objektov (všetky objekty patria rímskokatolíckej cirkvi), preto výskyt netopierov považujú za nežiadúci a snažia sa mu zabrániť uzavretím prístupových otvorov. Veľká časť objektov je tesne po rekonštrukcii a architektonické riešenie nových objektov nepočíta s povalovými priestormi.

V nepublikovaných materiáloch z potravy pôtika kapcavého (*Aegolius funereus*) z Kysúc sa netopiere nevyskytli, u sovy obyčajnej (*Strix aluco*) len vo vývržkoch z kostola v Skalitom (*Plecotus auritus*).

Predkladaný prehľad o výskyte netopierov v kostoloch poslúži k sledovaniu trendov a účinnosti opatrení na zlepšenie stavu v budúcich rokoch. Predpokladáme, že ďalšie druhy netopierov sa zistia v dreveniciach (cholvarkoch), v panelákoch na sídliskách a v stromových dutinách.

Bat censusing in churches in the Kysuce Region

Abstract: In table 1, authors provide the results of bat censusing in lofts of churches within the Kysuce Region (NW Slovakia) during August 1995. Among 32 churches and chapels visited, smaller numbers of bats were observed in 15 buildings and more abundant colonies in 5 other buildings. In lower altitudes of the Kysuce Region, 1018 of churches were inhabited by Greater Mouse-eared Bat (*Myotis myotis*), in higher altitudes by Common Long-eared Bat (*Plecotus auritus*).

Tab:

Výsledky sčítania netopierov na kostoloch

Results of bat censusing in churches

Obec/časť povaly Municipality	<i>M. myotis</i>		<i>P. auritus</i>		Spolu Total	Poznámky Notes
	loď attic	veža tower	loď attic	veža tower		
Makov	1				1	<i>+,Aa,Mf</i>
Staškov	1	2	-	1	4	<i>+, Aa, Mf</i>
Vysoká nIK	130				130	<i>+,Aa</i>
Vysoká nIK- Jedlovník		-	6		6	
Kelčov		-		-	0	
Turzovka	21	2			23	
Skalité		-	1	12	13	<i>vs</i>
Kys.Lieskovec	-	4	-		4	<i>vs</i>
Ochodnica		7			7	
Povina		1			1	
Horný Vadičov	73				73	
Nesluša		48	-		48	
Rudinská	-	-		-	0	
Snežnica					0	
Oškerda		-	-	-	0	
Rudinka				-	0	
Krásno n/K	7	3	-		10	
Oščadnica	2	2			4	
Svrčinovec	-				0	
Čierne	-		3		3	
Raková	4				4	
Korňa					0	
Klokočov	-				0	
Klokočov-Jelitov	-				0	
Zákopčie				4	4	

Obec/časť povaly Municipality	<i>M. myotis</i>		<i>P. auritus</i>		Spolu Total	Poznámky Notes
	lod' attic	veža tower	lod' attic	veža tower		
Čadca	5	-			5	
Zborov n/Bystricou					0	
Riečnica	1		2		3	
Stará Bystrica	3	1			4	<i>Aa</i>
Nová Bystrica	2		-		2	<i>Mf</i>
Kys.Nové Mesto-Nový	-	-			0	
Kys.Nové Mesto-Starý					0	
Spolu 32 kostolov	250	70	12	17	349	